ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2017/1441 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Ιουνίου 2017

σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων που κοινοποίησε η Πολωνία, με τίτλο «Καθεστώς ενισχύσεων για τους γαλακτοπαραγωγούς» [αριθ. SA.45447 (2016/C) (πρώην 2016/N)]

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2017) 4359]

(Το κείμενο στην πολωνική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 23ης Μαΐου 2016, η Πολωνία κοινοποίησε, σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, καθεστώς ενισχύσεων για τους γαλακτοπαραγωγούς (εφεξής «το καθεστώς ενισχύσεων»).

(2) Η Πολωνία υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες με επιστολή της 1ης Ιουνίου 2016. Με επιστολή της 11ης Ιουλίου 2016, η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες, τις οποίες οι πολωνικές αρχές υπέβαλαν με επιστολή της 15ης Ιουλίου 2016.

(3) Με επιστολή της 16ης Σεπτεμβρίου 2016 ([1]) (εφεξής «η απόφαση κίνησης της διαδικασίας»), η Επιτροπή ενημέρωσε την Πολωνία ότι αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ όσον αφορά το καθεστώς ενισχύσεων. Με την ίδια επιστολή, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων με την εσωτερική αγορά.

(4) Με επιστολή της 12ης Οκτωβρίου 2016, η Πολωνία υπέβαλε πληροφορίες σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας.

(5) Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ([2]). Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός προθεσμίας ενός μηνός.

(6) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις από τα ενδιαφερόμενα μέρη και ενημέρωσε την Πολωνία σχετικά, με επιστολή της 13ης Ιανουαρίου 2017.

(7) Με επιστολές της 14ης Νοεμβρίου 2016 και της 13ης Ιανουαρίου 2017, η Επιτροπή ζήτησε πρόσθετες πληροφορίες από την Πολωνία. Η Πολωνία απάντησε στις επιστολές αυτές με επιστολή της 20ής Ιανουαρίου 2017.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

(8) Στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων ο ποσοτικός περιορισμός της παραγωγής («σύστημα των ποσοστώσεων γάλακτος»), αποτέλεσε ουσιαστικό μέσο της πολιτικής για την αγορά επί πολλά έτη. Θεσπίστηκε το 1984 και παρατάθηκε αρκετές φορές —πλέον πρόσφατα έως τις 31 Μαρτίου 2015 με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου ([3]) («Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ»). Επομένως, το τελευταίο έτος ποσόστωσης ήταν το 2014/2015. Κύριος

([1]) C (2016) 5770 final.
([2]) ΕΕ C 406 της 4.11.2016, σ. 86.
([3]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα («Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ») (ΕΕ L 299 της 16.11.2007, σ. 1).

στόχος του συστήματος των ποσοστώσεων γάλακτος ήταν η μείωση τόσο της ανισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αντίστοιχη αγορά όσο και των συνακόλουθων διαρθρωτικών πλεονασμάτων, προκειμένου να βελτιωθεί η ισορροπία της αγοράς. Επιβλήθηκε εισφορά στις ποσότητες γάλακτος που συλλέγονται ή πωλούνται για άμεση κατανάλωση και οι οποίες υπερβαίνουν ένα κατώτατο όριο εγγύησης. Τα κράτη μέλη όφειλαν να καταβάλουν την εισφορά αμέσως μόλις σημειωνόταν υπέρβαση της εθνικής ποσόστωσης. Τα κράτη μέλη έπρεπε να καταβάλλουν στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) την εισφορά που αντιστοιχεί στην υπέρβαση της εθνικής τους ποσόστωσης, μειωμένη κατά ένα κατ' αποκοπή ποσό ύψους 1 %, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι περιπτώσεις πτώχευσης ή οριστικής αδυναμίας ορισμένων παραγωγών να καταβάλουν το μερίδιό τους επί της οφειλόμενης εισφοράς. Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη υποχρεούνταν να επιμερίζουν το βάρος της εισφοράς στους παραγωγούς που συνετέλεσαν στην υπέρβαση αυτή. Οι εν λόγω παραγωγοί ευθύνονταν έναντι του οικείου κράτους μέλους για την καταβολή του μεριδίου τους επί της οφειλόμενης εισφοράς λόγω του γεγονότος ότι υπερέβησαν τη διαθέσιμη ποσότητά τους ([1]).

(9) Κατά το έτος ποσόστωσης 2014/2015 σημειώθηκε υπέρβαση της εθνικής ποσόστωσης που καθορίστηκε για προμηθευτές (γαλακτοπαραγωγούς) στην Πολωνία κατά 580,3 εκατ. kg, με αποτέλεσμα να καθίσταται αναγκαία η καταβολή εισφοράς ύψους 659,8 εκατ. PLN (περίπου 152,7 εκατ. EUR) στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι Πολωνοί γαλακτοπαραγωγοί που υπερέβησαν τις ατομικές τους ποσοστώσεις επιβαρύνθηκαν με εισφορά λόγω υπέρβασης της ποσόστωσης γάλακτος, της τάξης των 90,98 PLN ανά 100 kg υπέρβασης.

(10) Τον Μάρτιο του 2015, δεδομένων των χαμηλών τιμών για το γάλα και των οικονομικών δυσχερειών στον τομέα του γάλακτος, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 595/2004 της Επιτροπής ([2]) τροποποιήθηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/517 της Επιτροπής ([3]) προκειμένου να ελαφρυνθεί το οικονομικό βάρος για τους παραγωγούς που έπρεπε να καταβάλουν εισφορά επί του πλεονάσματος για το έτος ποσόστωσης 2014/2015.

(11) Σε αυτή τη βάση, η Πολωνία θέσπισε διατάξεις οι οποίες επέτρεπαν στους ενδιαφερόμενους Πολωνούς γαλακτοπαραγωγούς να καταβάλουν την εισφορά λόγω υπέρβασης της ποσόστωσης γάλακτος σε τρεις δόσεις ([4]). Η πρώτη δόση, ίση με τουλάχιστον το ένα τρίτο της οφειλόμενης εισφοράς, έπρεπε να καταβληθεί από τους εν λόγω γαλακτοπαραγωγούς έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2015, ενώ ένα περαιτέρω ποσό ίσο με τουλάχιστον το ένα τρίτο της συνολικής οφειλόμενης εισφοράς έπρεπε να καταβληθεί ως τις 30 Σεπτεμβρίου 2016. Το υπόλοιπο της οφειλόμενης εισφοράς έπρεπε να εξοφληθεί μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2017. Τα συστήματα καταβολής σε δόσεις εφαρμόστηκαν σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής ([5]).

(12) Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω στην αιτιολογική σκέψη 1, στις 23 Μαΐου 2016, η Πολωνία κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς ενισχύσεων το οποίο θα καθιστούσε δυνατή τη διαγραφή των ληξιπρόθεσμων οφειλόμενων εισφορών (εφεξής «οι οφειλόμενες εισφορές») από τους γαλακτοπαραγωγούς λόγω υπέρβασης ατομικών ποσοστώσεων για το έτος ποσόστωσης 2014/2015.

3. **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**

(13) Η εθνική νομική βάση για το καθεστώς ενισχύσεων συνίσταται σε μια απόφαση του υπουργικού συμβουλίου για τη θέσπιση καθεστώτος ενίσχυσης για τους γαλακτοπαραγωγούς ([6]) («η απόφαση του υπουργικού συμβουλίου») και στον νόμο περί δημόσιων οικονομικών ([7]).

(14) Σύμφωνα με την απόφαση του υπουργικού συμβουλίου, ο υπουργός Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης μπορεί, κατόπιν αίτησης γαλακτοπαραγωγού, να εκδώσει απόφαση για πλήρη ή μερική διαγραφή της οφειλόμενης εισφοράς.

(15) Σύμφωνα με την απόφαση του υπουργικού συμβουλίου, μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση στους γαλακτοπαραγωγούς οι οποίοι:

α) είναι μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις και

([1]) Στην Πολωνία, η υποχρέωση αυτή θεσπίστηκε με τον νόμο της 20ής Απριλίου 2004 για την οργάνωση της αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (Επίσημη Εφημερίδα 2004, αριθ. 93, σημείο 897, όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια).

([2]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 595/2004 της Επιτροπής, της 30ής Μαρτίου 2004, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1788/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 94 της 31.3.2004, σ. 22).

([3]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/517 της Επιτροπής, της 26ης Μαρτίου 2015, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 595/2004 για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1788/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 82 της 27.3.2015, σ. 73).

([4]) Κανονισμός του υπουργικού Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 2015, σχετικά με τον επιμερισμό σε δόσεις, από την Υπηρεσία Γεωργικής Αγοράς, της οφειλόμενη εισφοράς από τους γαλακτοπαραγωγούς λόγω υπέρβασης των ατομικών ποσοστώσεων κατά το έτος ποσόστωσης 2014/2015 (Επίσημη Εφημερίδα 2015, στοιχείο 1105) [*Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadania polegającego na rozkładaniu na raty opłaty należnej od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015, Dz. U. 2015, poz. 1105].*

([5]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 9).

([6]) Απόφαση του υπουργικού συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2016 για τη θέσπιση καθεστώτος ενισχύσεων για τους γαλακτοπαραγωγούς [*Uchwała Rady Ministrów z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia of pomocy producentom mleka*].

([7]) Νόμος περί δημόσιων οικονομικών της 27ης Αυγούστου 2009 (Επίσημη Εφημερίδα 2013, αριθ. 885, όπως τροποποιήθηκε ακολούθως [*Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.)*].

β) κατά το έτος ποσόστωσης 2014/2015, διέθεσαν στην αγορά ποσότητα γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, η οποία υπερέβαινε την ατομική ποσόστωση που ήταν διαθέσιμη μια δεδομένη ημέρα του έτους, σύμφωνα με την κατάσταση στις 31 Μαρτίου 2015 και επιβαρύνθηκαν με την εισφορά που προβλέπεται στον ενιαίο κανονισμό ΚΟΑ· και

γ) έχουν καταβάλει την πρώτη δόση της οφειλόμενης εισφοράς· και

δ) πληρούν τις προϋποθέσεις για διαγραφή απαιτήσεων του προϋπολογισμού που προβλέπονται στα άρθρα 56 και 57 του νόμου περί δημόσιων οικονομικών· με άλλα λόγια, διαγραφή θα εφαρμόζεται εάν:

i) φυσικό πρόσωπο αποβίωσε χωρίς να αφήσει περιουσιακά στοιχεία, ή έχει αφήσει περιουσιακά στοιχεία τα οποία, βάσει χωριστών διατάξεων, εξαιρούνται από την εκτέλεση, ή έχει αφήσει αντικείμενα καθημερινής οικιακής χρήσης, συνολικής αξίας που δεν υπερβαίνει τα 6 000 PLN,

ii) νομικό πρόσωπο έχει διαγραφεί από το σχετικό μητρώο νομικών προσώπων, ενώ ταυτόχρονα δεν διαθέτει κανένα περιουσιακό στοιχείο έναντι του οποίου θα μπορούσε να εκτελεστεί η οφειλόμενη εισφορά, και η ευθύνη για την απαίτηση του προϋπολογισμού δεν έχει μεταβιβαστεί εκ του νόμου σε τρίτο,

iii) υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι η διαδικασία εκτέλεσης δεν θα αποδώσει ποσό ανώτερο του κόστους επιδίωξης της είσπραξης και επιβολής της οφειλόμενης εισφοράς, ή η διαδικασία εκτέλεσης απέτυχε,

iv) οργανωτική μονάδα χωρίς νομική προσωπικότητα έχει εκκαθαριστεί,

v) εξυπηρετεί ζωτικό συμφέρον του οφειλέτη ή του δημόσιου συμφέροντος,

vi) δικαιολογείται για κοινωνικούς ή οικονομικούς λόγους, ιδίως την ικανότητα του οφειλέτη να πληρώσει και έννομο συμφέρον του δημοσίου ταμείου.

(16) Σύμφωνα με την απόφαση του υπουργικού συμβουλίου, η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί με ισχύ από την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή εκδώσει θετική απόφαση σχετικά με τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων με την εσωτερική αγορά, μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2017.

4. ΛΟΓΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 108 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΗΣ ΣΛΕΕ

(17) Σύμφωνα με την αξιολόγηση την οποία διενήργησε η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, πληρούνταν όλοι οι όροι για την ύπαρξη της ενίσχυσης που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ (αιτιολογικές σκέψεις 28-33 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

(18) Όσον αφορά το ζήτημα της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή επισήμανε ότι η ενίσχυση δεν πληροί της προϋποθέσεις για τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ) της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχεία α), β) και δ) της ΣΛΕΕ (αιτιολογικές σκέψεις 35-36 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

(19) Επιπλέον, η Επιτροπή αμφέβαλλε για το κατά πόσο θα ήταν εφαρμόσιμο το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι η ενίσχυση φαίνεται ότι δεν αντιστοιχεί σε καμία από τις κατηγορίες ενισχύσεων που προβλέπονται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζονται στον γεωργικό τομέα, ήτοι τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής ([1]), τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασοκομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές για την περίοδο 2014-2020 ([2]) (εφεξής «οι γεωργικές κατευθυντήριες γραμμές»), τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων ([3]) (εφεξής «οι κατευθυντήριες γραμμές διάσωσης και αναδιάρθρωσης») ή τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 (αιτιολογικές σκέψεις 37-39 και 48-49 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας). Η ενίσχυση εξάλλου δεν φαινόταν ότι διευκολύνει την ανάπτυξη του τομέα του γάλακτος υπό την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

(20) Εξάλλου, στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας προέκυψε ότι το καθεστώς ενισχύσεων φαίνεται ότι παραβιάζει τις διατάξεις του ενιαίου κανονισμού ΚΟΑ που ρυθμίζουν την εισφορά επί του γάλακτος (αιτιολογικές σκέψεις 40 έως 47 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας)

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 193 της 1.7.2014, σ. 1).

([2]) ΕΕ C 204 της 1.7.2014, σ. 1.

([3]) ΕΕ C 249 της 31.7.2014, σ. 1.

5. ΟΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

(21) Η Πολωνία δεν υπέβαλε παρατηρήσεις για να άρει τις αμφιβολίες που διατυπώθηκαν κατά την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας. Εντούτοις, στις επιστολές της 12ης Οκτωβρίου 2016 και της 20ής Ιανουαρίου 2017, η Πολωνία διευκρίνισε ότι η ενίσχυση δεν έχει και ούτε πρόκειται να εφαρμοστεί στην Πολωνία ελλείψει θετικής απόφασης από την Επιτροπή (βλέπε αιτιολογική σκέψη 16).

6. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

(22) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(23) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως».

(24) Κατά συνέπεια, για τον χαρακτηρισμό ενός μέτρου ως κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: i) το μέτρο πρέπει να καταλογίζεται στο κράτος και να χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους· ii) πρέπει να παρέχει πλεονέκτημα στον αποδέκτη του· iii) το εν λόγω πλεονέκτημα πρέπει να είναι επιλεκτικό· και iv) το μέτρο πρέπει να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

Ενισχύσεις που χορηγούνται από το κράτος ή με κρατικούς πόρους

(25) Το καθεστώς ενισχύσεων προβλέπει διαγραφή της οφειλόμενης εισφοράς. Απορρέει από εθνικές διατάξεις και, ως εκ τούτου, καταλογίζεται στο κράτος. Επίσης χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό, υπό την έννοια ότι η εισφορά έχει ήδη καταβληθεί από την Πολωνία στο ΕΓΤΕ και τώρα το πολωνικό κράτος, διαγράφοντας την οφειλόμενη εισφορά, παραιτείται από έσοδα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς. Η παραίτηση από έσοδα που διαφορετικά θα είχαν καταβληθεί στο Δημόσιο συνιστά μεταφορά κρατικών πόρων ([1]).

Επιλεκτικό πλεονέκτημα / Επιχειρήσεις

(26) Πιθανοί δικαιούχοι του καθεστώτος ενισχύσεων είναι ορισμένες γαλακτοπαραγωγικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις στην Πολωνία (αιτιολογική σκέψη 15) ([2]).

(27) Πλεονέκτημα, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, είναι κάθε οικονομικό όφελος το οποίο δεν θα μπορούσε να αποκομίσει μια επιχείρηση υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, δηλαδή χωρίς κρατική παρέμβαση ([3]). Για να συνιστά κρατική ενίσχυση, το μέτρο πρέπει να παρέχει στον δικαιούχο πλεονεκτήματα τα οποία τον απαλλάσσουν από επιβαρύνσεις οι οποίες κανονικά θα καλύπτονταν από τον προϋπολογισμό του.

(28) Σε πρόσφατη νομολογία, και συγκεκριμένα στην απόφαση για την υπόθεση T-538/11 Βασίλειο του Βελγίου κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Γενικό Δικαστήριο επανέλαβε ότι «*η έννοια των δαπανών που βαρύνουν κατά κανόνα τον προϋπολογισμό επιχειρήσεως περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις πρόσθετες δαπάνες στις οποίες πρέπει να υποβληθούν οι επιχειρήσεις λόγω υποχρεώσεων εκ του νόμου, από κανονιστική ρύθμιση ή από σύμβαση που ισχύουν για οικονομική δραστηριότητα* ([4])».

(29) Έξοδα όπως η εισφορά επί του γάλακτος στην παρούσα υπόθεση, αποτελούν δαπάνες τις οποίες οι γαλακτοπαραγωγοί οφείλουν να καλύπτουν από τον προϋπολογισμό τους στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής τους δραστηριότητάς. Η υποχρέωση καταβολής εισφοράς επί του γάλακτος απορρέει από τον ενιαίο κανονισμό ΚΟΑ και τους εθνικούς κανόνες περί οργάνωσης της αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 8 έως 10). Εάν ορισμένες επιχειρήσεις απαλλάσσονται πλήρως ή μερικώς από τα εν λόγω έξοδα, αποκομίζουν πλεονέκτημα.

(30) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι το καθεστώς ενισχύσεων παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα σε γαλακτοπαραγωγούς.

([1]) Βλέπε την απόφαση στην υπόθεση Γαλλία κατά Ladbroke Racing Ltd και Επιτροπής, C-83/98 P, EU:C:2000:248, σκέψεις 48 έως 51).

([2]) Στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας (αιτιολογική σκέψη 31, υποσημείωση 8), η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες, ιδίως όσον αφορά την πιθανότητα ορισμένοι δικαιούχοι να επωφεληθούν πραγματικά από την ενίσχυση. Ωστόσο, οι πολωνικές αρχές δεν έχουν παράσχει καμία πληροφορία που να επιτρέπει στην Επιτροπή να άρει τις αμφιβολίες της.

([3]) Βλέπε την απόφαση στις υποθέσεις SFEI και λοιποί, C-39/94, EU:C:1996:285, σκέψη 60· Ισπανία κατά Επιτροπής, C-342/96, EU:C:1999:210, σκέψη 41.

([4]) EU:T:2015:188, σκέψη 76.

Νόθευση του ανταγωνισμού και επιπτώσεις στις συναλλαγές

(31) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης μιας επιχείρησης μέσω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης συνιστά κατά κανόνα νόθευση του ανταγωνισμού σε σχέση με άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις οι οποίες δεν λαμβάνουν αυτή την ενίσχυση ([1]). Ενίσχυση που χορηγείται σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε αγορά ανοικτή στο ενδοενωσιακό εμπόριο μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών ([2]). Εντός της Ένωσης διεξάγεται εκτεταμένο εμπόριο γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου του γάλακτος ([3]), και η Πολωνία αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους παραγωγούς γάλακτος στην Ένωση ([4]).

(32) Το καθεστώς ενισχύσεων που αξιολογείται στην παρούσα απόφαση έχει σχεδιαστεί για τη στήριξη δραστηριοτήτων στον τομέα της γεωργίας και ειδικότερα δραστηριοτήτων των γαλακτοκομικών μονάδων. Όπως περιγράφεται ανωτέρω, στο εσωτερικό της Ένωσης διεξάγεται εμπόριο προϊόντων γαλακτοκομικών μονάδων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι το επίμαχο καθεστώς ενισχύσεων επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

(33) Δεδομένου του εκτεταμένου εμπορίου γεωργικών προϊόντων, μπορεί συνεπώς να θεωρηθεί ότι το επίμαχο καθεστώς στρεβλώνει ή απειλεί να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

Συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης

(34) Ως εκ τούτου, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το καθεστώς ενισχύσεων συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(35) Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη οφείλουν να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με οποιοδήποτε σχέδιο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης και δεν δύνανται να εφαρμόζουν την εν λόγω ενίσχυση πριν αυτή εγκριθεί ως συμβατή από την Επιτροπή (υποχρέωση αναστολής της εφαρμογής).

(36) Το καθεστώς ενισχύσεων κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 23 Μαΐου 2016 και δεν έχει εφαρμοστεί. Συνεπώς, η Πολωνία συμμορφώθηκε με την υποχρέωση την οποία υπέχει δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

9. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ

(37) Στο βαθμό που το καθεστώς ενισχύσεων συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η συμβατότητά του πρέπει να αξιολογηθεί υπό το πρίσμα των σχετικών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της γεωργίας. Κατά πάγια νομολογία, το κράτος μέλος φέρει το βάρος της απόδειξης ότι ένα μέτρο είναι συμβατό με την εσωτερική αγορά ([5]). Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι πολωνικές αρχές δεν προσκόμισαν καμία πληροφορία σχετικά με τους λόγους για τους οποίους το καθεστώς ενισχύσεων θα μπορούσε να θεωρηθεί συμβατό με την εσωτερική αγορά βάσει οποιουδήποτε από τα μέσα κρατικής ενίσχυσης της Επιτροπής, ιδίως όσων απαριθμούνται στη συνέχεια.

(38) Όπως αναφέρεται ήδη στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, το αξιολογηθέν καθεστώς ενισχύσεων δεν αντιστοιχεί σε καμία από τις κατηγορίες ενισχύσεων που προβλέπονται στις γεωργικές κατευθυντήριες γραμμές ή στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 702/2014. Ελλείψει σχετικών παρατηρήσεων από την Πολωνία, η Επιτροπή επισημαίνει ότι επιβεβαιώνονται οι αμφιβολίες της σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής των γεωργικών κατευθυντήριων γραμμών και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014.

(39) Επιπλέον, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας, οι ενισχύσεις στο πλαίσιο του αξιολογηθέντος καθεστώτος δεν πληρούν τα κριτήρια των ενισχύσεων για προβληματικές επιχειρήσεις υπό την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών διάσωσης και αναδιάρθρωσης. Ελλείψει σχετικών παρατηρήσεων από την Πολωνία, η Επιτροπή επισημαίνει ότι επιβεβαιώνονται οι αμφιβολίες της σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών διάσωσης και αναδιάρθρωσης.

(40) Ελλείψει σχετικών παρατηρήσεων από την Πολωνία όσον αφορά τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, η Επιτροπή επισημαίνει ακόμη ότι επιβεβαιώνονται οι αμφιβολίες της σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013.

([1]) Βλέπε την απόφαση στην υπόθεση Philip Morris Holland BV κατά Επιτροπής, C-730/79, EU:C:1980:209, σκέψεις 11 και 12.

([2]) Βλέπε ειδικότερα την απόφαση στην υπόθεση Γαλλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, C-102/87, EU:C:1988:391, σκέψη 19.

([3]) Το 2015, το ενδοενωσιακό εμπόριο υπερέβη τα 4,5 δισεκατ. EUR για το γάλα και τα 28 δισεκατ. EUR για όλα τα γαλακτοκομικά προϊόντα. *Πηγή*: Eurostat.

([4]) Το 2015, η Πολωνία ήταν ο πέμπτος μεγαλύτερος παραγωγός αγελαδινού γάλακτος στην Ένωση, με παραγωγή άνω των 10 εκατ. τόνων γάλακτος. *Πηγή*: Eurostat.

([5]) Βλέπε την απόφαση στις υποθέσεις Ιταλία κατά Επιτροπής, C-364/90, EU:C:1993:157, σκέψη 20. Freistaat Sachsen και λοιποί κατά Επιτροπής, συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-132/96 και T-143/96, EU:T:1999:326, σκέψη 140· Ιταλία κατά Επιτροπής, C-372/97, EU:C:2004:234, σκέψη 81.

(41) Στην κοινοποίησή της, η Πολωνία αναφέρθηκε στο σημείο 30 των γεωργικών κατευθυντήριων γραμμών. Σύμφωνα με το σημείο 30 των γεωργικών κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή αξιολογεί χωριστά καθένα από τα καθεστώτα ενισχύσεων που δεν καλύπτονται από τις γεωργικές κατευθυντήριες γραμμές ή οποιουσδήποτε άλλους σχετικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις με βάση το άρθρο 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και λαμβάνει υπόψη τους κανόνες που καθορίζονται στα άρθρα 107, 108 και 109 της ΣΛΕΕ, την κοινή γεωργική πολιτική και, κατ' αναλογία, τις γεωργικές κατευθυντήριες γραμμές, όπου είναι δυνατό. Τα κράτη μέλη που κοινοποιούν κρατικές ενισχύσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από τις γεωργικές κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να αποδεικνύουν ότι η επίμαχη κρατική ενίσχυση τηρεί τις κοινές αρχές αξιολόγησης που αναφέρονται στο μέρος Ι κεφάλαιο 3 των γεωργικών κατευθυντήριων γραμμών. Η Επιτροπή εγκρίνει τέτοια μέτρα μόνον εάν συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τομέα, δεν ενέχουν τον κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και δεν επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

(42) Σε υποθέσεις κρατικής ενίσχυσης που εμπίπτουν στο άρθρο 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή διαθέτει μεγάλη διακριτική ευχέρεια ([1]).

(43) Στο άρθρο 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ προσδιορίζονται τέσσερις περιπτώσεις στις οποίες οι κρατικές ενισχύσεις δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχεία α), β) και δ) της ΣΛΕΕ, δεν είναι εφαρμόσιμες στην παρούσα υπόθεση, διότι το επίμαχο καθεστώς ενισχύσεων δεν προορίζεται για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, ούτε για την προώθηση σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας, ούτε για την προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

(44) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.

(45) Για να είναι συμβατές με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, οι ενισχύσεις πρέπει να επιδιώκουν στόχο κοινού συμφέροντος. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα θα πρέπει να είναι ιδίως σύμφωνες με τους κανόνες σχετικά με την κοινή οργάνωση των αγορών γεωργικών προϊόντων. Ενόψει κανονισμού περί κοινής οργανώσεως των αγορών σε συγκεκριμένο τομέα, τα κράτη μέλη οφείλουν να απέχουν από τη λήψη οιουδήποτε μέτρου θα μπορούσε να υπονομεύσει ή να εισαγάγει εξαιρέσεις στην κοινή οργάνωση της αγοράς ([2]).

(46) Στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, οι σχετικοί κανόνες θεσπίζονται στον ενιαίο κανονισμό ΚΟΑ και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 595/2004. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 595/2004 θεσπίζει λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την καταβολή της εισφοράς. Η τροποποίηση που εισήχθη με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/517, επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποφασίσουν την καταβολή του ποσού της οφειλόμενης εισφοράς για το 12μηνο που άρχισε την 1η Απριλίου 2014 σε τρεις ετήσιες άτοκες δόσεις έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2017. Ο ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ δεν προβλέπει περαιτέρω εξαιρέσεις όσον αφορά την καταβολή της εισφοράς. Η Πολωνία έκανε χρήση της εν λόγω δυνατότητας με τη χρήση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας. Επιπρόσθετα, το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων προβλέπει ακύρωση της εισφοράς (δεύτερη και τρίτη δόση) για τους γεωργούς που υπερέβησαν τη διαθέσιμη ποσότητα και, επομένως, σύμφωνα με τους κανόνες σχετικά με την κοινή οργάνωση των αγορών γεωργικών προϊόντων, υπέχουν ευθύνη έναντι του πολωνικού κράτους για καταβολή της εισφοράς. Εάν ορισμένοι Πολωνοί γαλακτοπαραγωγοί εξαιρεθούν από την υποχρέωση καταβολής της εισφοράς, θα υπονομευθεί το σύστημα των ποσοστώσεων και θα στρεβλωθεί ο ανταγωνισμός έναντι εκείνων των παραγωγών που τήρησαν τις ποσοστώσεις τους καθώς και εκείνων που φρόντισαν να καταβάλουν το ποσό της ατομικής εισφοράς τους ([3]).

(47) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι η διαγραφή της εισφοράς επί του γάλακτος δεν είναι συμβατή με τον ενιαίο κανονισμό ΚΟΑ και με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 595/2004 και ως εκ τούτου, ούτε με τους κανόνες σχετικά με την κοινή οργάνωση των αγορών γεωργικών προϊόντων, όσον αφορά το σύστημα των ποσοστώσεων γάλακτος.

(48) Η διαγραφή της εισφοράς επί του γάλακτος δεν αποτελεί παρά ένα μέσο που αποσκοπεί στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων, αλλά το οποίο σε καμία περίπτωση δεν συμβάλλει στην ανάπτυξη του τομέα, δεν επιδιώκει στόχο κοινού συμφέροντος, και δεν είναι συμβατό με τους κανόνες της ΚΟΑ.

(49) Επιπλέον, εάν ένα μέτρο κρατικών ενισχύσεων συνιστά παραβίαση του ενωσιακού δικαίου που το καθιστά παράνομο στο σύνολό του, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά ([4]).

([1]) Βλέπε, για παράδειγμα, την απόφαση στις υποθέσεις SFEI και λοιποί, C-39/94, EU:C:1996:285, σκέψη 36· Vlaamse Gewest κατά Επιτροπής, T-214/95, EU:T:1998:77, σκέψη 86.

([2]) Βλέπε, για παράδειγμα, την απόφαση στην υπόθεση Γαλλία κατά Επιτροπής, C-456/00, EU:C:2002:753, σκέψεις 30-33.

([3]) Επί του παρόντος βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία επί παραβάσει κατά της Ιταλίας λόγω μη ανάκτησης οφειλόμενων εισφορών επί του γάλακτος από Ιταλούς παραγωγούς (υπόθεση C-433/15).

([4]) Βλέπε για παράδειγμα την απόφαση στις υποθέσεις Γερμανία κατά Επιτροπής, C-156/98, EE:C:2000:467, σκέψη 78 και Régie Networks κατά Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, EE:C:2008:764, σκέψεις 94 έως 116.

(50) Κατά συνέπεια, το καθεστώς ενισχύσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατό με την εσωτερική αγορά.

Συμπέρασμα ως προς τη συμβατότητα

(51) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κοινοποιηθέν καθεστώς ενισχύσεων συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η οποία είναι μη συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά,

(52) Δεδομένου ότι το καθεστώς ενισχύσεων δεν εφαρμόστηκε (αιτιολογική σκέψη 21), δεν συντρέχει ανάγκη ανάκτησης κρατικής ενίσχυσης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το καθεστώς ενισχύσεων για τους γαλακτοπαραγωγούς το οποίο κοινοποίησε η Πολωνία στις 23 Μαΐου 2016, συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Η εν λόγω κρατική ενίσχυση είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά. Συνεπώς, οι πολωνικές αρχές δεν μπορούν να χορηγήσουν την εν λόγω ενίσχυση.

Άρθρο 2

Η Πολωνία ενημερώνει την Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, σχετικά με τα μέτρα που έχει λάβει για να συμμορφωθεί με αυτήν.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Πολωνίας.

Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 2017.

Για την Επιτροπή
Phil HOGAN
Μέλος της Επιτροπής